

Collectieve schuldenregeling

Ik zit in de schulden en het lukt mij niet meer om die af te betalen met mijn inkomen...

Ik weet niet meer wat zeggen tegen de schuldeisers...

De deurwaarders staan (straks) aan mijn deur...

Ik probeerde al heel veel, maar ik zie geen oplossing meer om rond te komen...

Mijn financiële situatie kan niet op een menswaardige manier worden opgelost via budgetbegeleiding of budgetbeheer...

Colofon

Deze brochure is tot stand gekomen in samenwerking met zowel advocaat-schuldbemiddelaars, juristen, hulpverleners uit OCMW en CAW als Verenigingen Waar Armen Het Woord Nemen, allen actief en betrokken partij in het kader van de procedure collectieve schuldenregeling.

Vanuit BudgetInZicht lanceren we deze brochure als handig communicatiemiddel om bij te dragen tot meer kwaliteit en efficiëntie in de procedure collectieve schuldenregeling.

Jaar van uitgave: 2018

Auteurs & eindredactie: BudgetInZicht Noord-, Centraal- & Zuid-West-Vlaanderen & Brussel i.s.m. hun regionale werkgroepen collectieve schuldenregeling

Verantwoordelijke uitgever:
Inge Ramboer, Krekelstraat 56
8870 Izegem

Grafische vormgeving:
grafischbureau.maksvzw.org

De Vlaamse Overheid (kabinet Welzijn) subsidieert 11 regionale samenwerkingsverbanden 'BudgetInZicht' of kortweg 'BIZ' in Vlaanderen en Brussel.

De BIZ-regio's hebben als opdracht om te werken aan preventie van schuldoverlast en aan een kwalitatieve en toegankelijke budget- & schuldhulpverlening.

**Vragen? Meer info gewenst?
Contacteer ons!**

www.budgetinzicht.be

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de auteur en van de uitgever.

Herken je jezelf in (één van) bovenstaande situaties?

In deze brochure krijg je meer informatie over de collectieve schuldenregeling!

Wat is dit precies? Hoe werkt dit? Bij wie kan je terecht hiervoor?

Je kan in deze brochure lezen hoe collectieve schuldenregeling in het algemeen werkt.

Elke situatie is wel anders! Wil je weten of een collectieve schuldenregeling voor jou kan en hoe dit dan precies in jouw situatie zal verlopen?

Vraag dan advies bij het OCMW, het CAW (Centrum Algemeen Welzijnswerk), een andere dienst Schuldbemiddeling of een (pro deo) advocaat!

Goed om weten

De collectieve schuldenregeling is een heel **ingrijpende** vorm van hulp bij overmatige schulden.

Aarzel daarom niet om bij financiële problemen of schulden eerst even langs te gaan bij:

het **OCMW** van je gemeente,

het **CAW** in je buurt,

een andere dienst Schuldbemiddeling,

of bij een **advocaat**.

Zij bekijken jouw financiële situatie en zoeken samen met je uit **welke hulp** het beste is voor jou!

Je kan ook op www.eerstehulpbijschulden.be terecht voor meer info.

Dit zijn de verschillende mogelijkheden:

Budgetbegeleiding	Budgetbeheer	Collectieve schuldenregeling
minst ingrijpend	meer ingrijpend	meest ingrijpend = gerechtelijke procedure bij structurele problemen
indien nodig gekoppeld aan schuldbemiddeling (regeling met je schuldeisers en afbetaalplan)	indien nodig gekoppeld aan schuldbemiddeling (regeling met je schuldeisers en afbetaalplan)	de rechter stelt een schuldbemiddelaar aan om een regeling te zoeken voor al jouw schulden
jij ontvangt je inkomsten op je eigen rekening en doet zelf betalingen	je inkomsten komen, met jouw akkoord, terecht op een <u>nieuwe</u> rekening bij het OCMW of CAW	je inkomsten komen terecht op een <u>nieuwe</u> rekening bij je schuldbemiddelaar
de hulpverlener ondersteunt jou hierbij waar nodig	de hulpverlener beheert je financiën samen met jou, tot je zelf terug op weg kan	de schuldbemiddelaar betaalt via deze rekening je schulden af waar mogelijk en zorgt dat jij menswaardig kan leven
gratis	gratis	niet gratis
door het OCMW of het CAW	door het OCMW of het CAW	door een advocaat en sommige OCMW

1. WAT IS COLLECTIEVE SCHULDENREGELING?

De rechtbank stelt een schuldbemiddelaar aan die zoekt naar **een regeling voor al jouw schulden**.

Het is daarbij belangrijk om een **evenwicht** te vinden tussen **jouw belangen** en de **belangen van je schuldeisers**:

1. Jij moet op een menswaardige manier kunnen leven
2. Je schuldeisers hebben het recht om zoveel als mogelijk betaald te worden

De bedoeling van de collectieve schuldenregeling is dat je na afloop terug **met een schone lei** kan starten. Ook als niet al jouw schulden afbetaald raken in die periode. Er zijn wel schulden die de rechter niet kan kwijtschelden:

- penale boetes (strafrechtelijke boetes)
- alimentatieschulden
- restschulden na faillissement
- schulden uit een schadevergoeding voor lichamelijke schade veroorzaakt door een misdrijf

Hoelang deze regeling duurt, hangt af van jouw inkomsten, uitgaven en schulden. Doorgaans is dit maximum 7 jaar, maar het kan ook korter of langer zijn.

Deze regeling is **niet gratis**: jij betaalt de schuldbemiddelaar zelf.

Hoeveel ereloon en kosten hij mag aanrekenen, ligt vast in de wet. Dit bedrag kan stijgen per schuldeiser, per verstuurde brief, ... Wil je hierover uitleg? Vraag dit aan je schuldbemiddelaar of aan je hulpverlener!

2. HOE WERKT COLLECTIEVE SCHULDENREGELING?

Stap 1

Is collectieve schuldenregeling de beste oplossing voor jou?

Ga langs bij het **OCMW, het CAW of een (pro deo) advocaat**. Zij zullen samen met jou je inkomsten, vaste kosten en schulden in kaart brengen.

Met dit overzicht kunnen ze bekijken **welke oplossing de beste** is voor je schuldproblemen: budgetbegeleiding, budgetbeheer, schuldbemiddeling en/of collectieve schuldenregeling.

Men zal pas overgaan tot collectieve schuldenregeling na een grondige analyse van je situatie en als er geen alternatieven mogelijk zijn.

Stap 2

Verzoekschrift

Als je kan en wil instappen in deze regeling moet je een **aanvraag bij de rechtbank** indienen. In dit verzoekschrift komt **alle informatie over je gezinssituatie, inkomsten, uitgaven en schulden**. Je stelt hierin de vraag naar collectieve schuldenregeling en verzoekt de rechter om een schuldbemiddelaar aan te stellen. Dit kan een OCMW, een advocaat, een notaris of een gerechtsdeurwaarder zijn.

Om het verzoekschrift op te stellen en de nodige documenten te verzamelen, kan je hulp vragen bij het OCMW, CAW, een andere dienst Schuldbemiddeling of een (pro deo) advocaat.

Stap 3 **Toelating**

De **arbeidsrechter beslist** of je wel of niet wordt toegelaten tot de collectieve schuldenregeling. Je ontvangt deze beslissing via een aangetekende brief. Dit is de **beschikking van toelaatbaarheid**.

Vanaf nu ben je **bescherm**d tegen je schuldeisers en tegen gerechtsdeurwaarders:

- ▶ Zij kunnen geen enkel beslag meer leggen op je inkomsten of goederen.
- ▶ Ze mogen ook geen kosten en interesten meer aanrekenen.

De rechter stelt een **schuldbemiddelaar** aan die je dossier zal beheren.

Stap 4 **Eerste afspraak met je schuldbemiddelaar**

Het is belangrijk dat je nu **zo snel mogelijk** contact opneemt met de aangeduide schuldbemiddelaar. Zo kunnen jullie de nodige **afspraken** maken. Je vindt de naam en contactgegevens van deze persoon terug in de beslissing die je kreeg van de rechtbank.

Stap 5 **Wat gebeurt er met jouw inkomsten?**

De schuldbemiddelaar opent een **nieuwe rekening**. Vanaf nu moeten **al jouw inkomsten** op deze rekening terecht komen: loon, uitkering, leefloon, kinderbijslag, vakantiegeld, onderhoudsgeld, premies, teruggave belastingen, erfenis, schenking, ...

Met het geld op deze rekening betaalt de schuldbemiddelaar je schuldeisers. Jij ontvangt een deel van dit budget op jouw **eigen rekening**. Dit is het **leefgeld**.

Spreek zeker af met je schuldbemiddelaar wie het nieuwe rekeningnummer doorgeeft aan jouw werkgever, de RVA, ... zodat zij je inkomsten rechtstreeks op deze nieuwe rekening kunnen storten.

Stap 6 **Wat gebeurt er met jouw betalingen?**

De schuldbemiddelaar legt het budget voor jouw **vaste kosten** en jouw **leefgeld** vast op basis van je persoonlijke situatie. De rechter ziet er op toe dat jij met dit bedrag op een menswaardige manier kan leven.

Spreek goed af met je schuldbemiddelaar wie wat zal betalen: huur, elektriciteit, ... Vraag om deze afspraken op papier te zetten! Zo is alles duidelijk en heb je een geheugensteuntje.

Stap 7

Wat gebeurt er met jouw schulden?

De schuldbemiddelaar stelt binnen de 6 à 12 maanden **een plan** op om jouw schulden af te betalen. Deze tijd is nodig om al je schuldeisers te contacteren en met hen tot een akkoord te komen. In deze periode betaalt de schuldbemiddelaar nog geen schulden af. Hij zet wel een restbedrag opzij om je schuldeisers te kunnen gaan afbetalen.

In dit **afbetalingsplan** staat de volgende informatie:

- ▶ Jouw familiale situatie
- ▶ Je inkomsten, uitgaven & schulden
- ▶ Hoe je schulden zullen afbetaald worden en welk deel hiervan eventueel kwijtgescholden zal worden
- ▶ Hoe lang de collectieve schuldenregeling voor jou zal duren (dit mag maximaal 7 jaar zijn)

Dit plan wordt aangetekend verstuurd naar jou en alle schuldeisers. **Haal dit zeker af**, lees het grondig na en houd dit goed bij! Heb je opmerkingen bij het plan? Maak die dan binnen de 2 maanden over aan je schuldbemiddelaar. Dit doe je via een aangetekende brief of een verklaring.

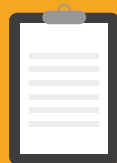
Elke partij moet **dit plan nu goedkeuren**: jij, je schuldeisers en de rechter. Er zijn 3 mogelijkheden:

1. Als iedereen akkoord gaat, keurt de rechter het opgemaakte plan goed. Dit is een minnelijke aanzuiveringsregeling die maximum 7 jaar kan duren.

2. Als jullie binnen het jaar niet tot een akkoord komen, hakt de rechter de knoop door. Hij legt dan een gerechtelijke aanzuiveringsregeling op aan jou en de schuldeisers. Dit kan maximum 5 jaar duren.
3. Als je echt te weinig middelen hebt om je schulden ooit terug te kunnen betalen, kan de rechter in uitzonderlijke gevallen een totale kwijtschelding van je schulden toestaan. Let wel: sommige schulden kunnen nooit worden kwijtgescholden (zie pagina 5)!

De rechter **kan** ook **bijkomende voorwaarden** opleggen om je financiële situatie te verbeteren. Enkele voorbeelden:

- ▶ Zoeken naar een goedkoper gsm-abonnement
- ▶ Zoeken naar een goedkopere huurwoning
- ▶ Verkoop van je wagen, behalve als die noodzakelijk is (bv. om naar het werk te rijden)
- ▶ Verkoop van je eigen woning of van andere waardevolle voorwerpen
- ▶ ...

Stap 8

Hoe loopt het verder?

Het is de bedoeling dat je **dit plan** de komende jaren **naleeft en uitvoert**.

Een aantal **afspraken** zijn hierbij heel belangrijk:

- ▶ Vanaf nu bespreek je alles wat met je inkomsten en uitgaven te maken heeft, met je schuldbemiddelaar. Elke wijziging kan belangrijk zijn!
- ▶ Je overlegt met je schuldbemiddelaar voor alle grotere aankopen (bv. een nieuwe wasmachine), bij alle extra uitgaven (bv. herstelling auto), bij het afsluiten van een huurovereenkomst, bij het aangaan van een contract of abonnement, ... Je schuldbemiddelaar moet hiervoor eerst toestemming geven. Hij draagt immers de verantwoordelijkheid voor het nakomen van het afbetalingsplan en heeft zo de eindbeslissing over wat met je financiën gebeurt.
- ▶ Je mag geen nieuwe schulden maken (bv. geen nieuwe leningen aangaan, niet meer gokken, ...).
- ▶ Als je werkloos bent, moet je zoeken naar een job. Als dit niet kan omdat je arbeidsongeschikt bent, moet je dit bewijzen met medische attesten.

Elke verandering in je financiële situatie die je inkomen wijzigt voor langere tijd (bv. je valt terug op een lagere uitkering, je gaat samenwonen met je partner en kan je kosten voortaan delen, ...), geef je door aan

je schuldbemiddelaar. Hij herbekijkt dan het lopende afbetalingsplan en vraagt indien nodig een nieuw afbetalingsplan aan bij de rechtbank. Dit is een **herziening**.

Stap 9

Jaarverslag

De schuldbemiddelaar geeft jou **éénmaal per jaar** een **stand van zaken**: hoeveel schulden zijn er al afbetaald, de stand van de rekening bij de schuldbemiddelaar, ... Dit gebeurt via een jaarverslag.

Bespreek met je schuldbemiddelaar **wanneer en hoe** je dit jaarverslag zal ontvangen!

Stap 10

Einde

De collectieve schuldenregeling kan **op verschillende manieren eindigen**.

- ▶ Als alles goed verlopen is, eindigt de regeling na de termijn die in jouw plan staat. De schulden die niet betaald konden worden, zijn dan in principe kwijtgescholden.
- ▶ Als je alle schulden vroeger kan betalen (bv. bij erfenis, stijging van je inkomsten, ...), sluit je schuldbemiddelaar de regeling eerder af.
- ▶ Je kan ook altijd zelf uit de collectieve schuldenregeling stappen als je dit niet meer verder wil zetten. Je moet dit schriftelijk vragen aan de rechtbank. Dit is echter niet aan te raden, want de problemen zijn dan nog niet opgelost.

- ▶ Wanneer je niet goed meewerkt, kan je schuldbemiddelaar een herroeping van de regeling vragen. Als de rechter dit toestaat, vervalt het plan en komen alle schuldeisers rechtstreeks naar jou terug. Als de collectieve schuldenregeling op deze manier stopt, moet je 5 jaar wachten vooraleer je opnieuw een aanvraag tot collectieve schuldenregeling kan doen.

Spreek vooraf goed af met jouw schuldbemiddelaar hoe hij het einde van de collectieve schuldenregeling zal regelen. Zo weet je goed wat je precies weer zelf in handen moet nemen en vanaf wanneer.

Wanneer de procedure ten einde is, ontvang je een aangetekende brief van de arbeidsrechtbank. Dit is het **eindvonnis**.

Stap 11

Wat na de collectieve schuldenregeling?

Je krijgt de kans om een **nieuwe start** te maken: ook schulden die niet afbetaald werden, zijn nu in principe kwijtescholden.

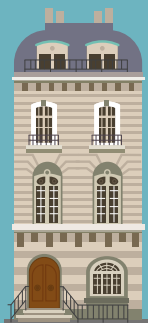
Blijf je het beheren van je geldzaken moeilijk vinden? Aarzel dan niet om advies of hulp te vragen bij het OCMW, het CAW of je advocaat!

3. GOED OM WETEN!

- ▶ Je schuldbemiddelaar kan een schuldbemiddelaar van het OCMW, een advocaat, een notaris of een gerechtsdeurwaarder zijn. Zij volgen allemaal dezelfde wetgeving, maar hebben elk een **eigen aanpak**.
- ▶ Je **schuldbemiddelaar is niet jouw advocaat**. Hij bemiddelt enkel tussen jou en de schuldeisers op vraag van de rechtbank om een regeling te treffen voor al je schulden.
→ Je kan wel beroep doen op een **vertrouwenspersoon of een andere (pro deo) advocaat** om jouw belangen te helpen verdedigen (bv. bij een conflict over een huurcontract, bij een echtscheiding, ...).
- ▶ Aarzel niet om **in gesprek** te gaan met je schuldbemiddelaar als je met vragen zit of als er iets niet haalbaar is!
→ Zie je dat alleen niet zitten? Vraag dan ondersteuning bij het OCMW, het CAW of een vertrouwenspersoon.
- ▶ Zorg dat je **in orde blijft** met de belastingen, vakbond, mutualiteit, ... Je schuldbemiddelaar kan enkel leefgeld aan jou uitbetalen als er voldoende geld op de rekening staat. Neem daarom tijdig contact op met je schuldbemiddelaar als er iets misloopt. Blijf niet bij de pakken zitten!

- ▶ Zit het contact tussen jou en jouw schuldbemiddelaar echt niet goed? Verstoort dit het goede verloop van de collectieve schuldenregeling? Dan kan je een **andere schuldbemiddelaar** aanvragen bij de rechtbank. Je moet dit wel grondig motiveren.
- ▶ Tijdens de collectieve schuldenregeling kom je terecht op de **‘zwarte lijst’** van de Nationale Bank van België Centrale voor Kredieten aan Particulieren. Je kan geen nieuwe leningen en kredieten afsluiten tot 1 jaar na het einde van de collectieve schuldenregeling.

Gegevens van mijn contactpersoon:

4. WAAR VIND JE MEER INFO OVER COLLECTIEVE SCHULDENREGLING?

> In Vlaanderen:

Het OCMW in jouw gemeente en het CAW in jouw buurt kunnen jou info en advies geven. Je kan ook terecht bij een advocaat in jouw buurt.

→ www.eerstehulpbijschulden.be > contact > geef jouw postcode in

→ www.advocaat.be

> In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

Het OCMW in jouw gemeente, het CAW of een andere dienst Schuldbemiddeling in de regio kunnen jou info en advies geven. Je kan ook terecht bij een advocaat in jouw buurt.

→ www.steunpuntschuldbemiddeling.be of via 02/217 88 05

→ barreaudebruxelles.info/index.php/fr/

> In Wallonië:

De OCMW en de “Centre de références” voor schuldbemiddeling in jouw regio kunnen jou info en advies geven. Je kan ook terecht bij een advocaat in jouw buurt.

→ via het gratis nummer 1718

→ <https://avocats.be>

Hoe verloopt de collectieve schuldenregeling?

1) Voorbereiding

Is collectieve schuldenregeling echt iets voor jou?

→ vraag hulp bij het OCMW, CAW of een (pro-deo) advocaat om dit samen met jou uit te zoeken

2) Verzoekschrift

ongeveer 8 dagen

3) Toelating door rechtbank

ongeveer 15 dagen

4) Eerste afspraak met jouw schuldbemiddelaar

5) 6) & 7) Afspraken over jouw inkomsten, betaling & schulden

max. 1 jaar

Jouw inkomsten

vaste kosten

leefgeld

schulden

ereloon

7) Goedkeuring afbetalingsplan

meestal max. 7 jaar

start afbetaling schulden

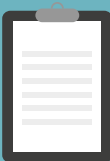
8) Uitvoering afbetalingsplan

8) Belangrijk tijdens het verdere verloop!

- Bespreek alles wat met jouw financiën te maken heeft met je schuldbemiddelaar
- Kom de gemaakte afspraken na

9) Jaarverslagen

Laat je indien nodig ondersteunen door het OCMW, het CAW, een (pro deo) advocaat of een vertrouwenspersoon!

10) Eindvonnis & afspraken rond de afronding

Einde van de procedure

11) Nazorg door OCMW of CAW indien nodig en gewenst